

**FÀTIMA GONZÁLEZ, MARÍA BARRASA, IMMA DOMÈNECH,
MIQUEL MAS, ANNA VELA**

LLEGENDES DEL CASTELL DE MONTBUI

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

FUSIC

Consideracions prèvies

Llegendes del Castell de Montbui és una obra col·lectiva escrita pels participants del taller literari d'adaptació teatral de llegendes tradicionals, realitzar a Bigues i Riells entre octubre i novembre de l'any 2009 amb el suport de l'Ajuntament i el Centre de Promoció de la Cultura Tradicional i Popular Catalana. L'objectiu del taller era produir un text destinat a ser representat al mateix castell, probablement durant l'Aplec, que el poble té la intenció de recuperar. És voluntat dels autors que l'obra serveixi per divulgar una part del llegendari vinculat al municipi i la seva representació s'incorpori al calendari de festes tradicionals de Bigues i Riells.

Escenografia:

L'obra es representarà aprofitant diferents espais de les ruïnes del castell, en dos o tres escenaris col·locats de tal manera que siguin visibles des d'un únic pati de cadires. Els decorats seran mínims, ja que es donarà el màxim protagonisme a les pedres, i serà la il·luminació l'encarregada de crear i definir els espais. Serà també necessari un bon sistema de so, que tingui en compte que en la majoria de l'obra el que preval és la narració feta per una veu en off.

La distribució dels escenaris serà la següent:

- *Escenari central: Representació de l'agonia de Guifré el Pilós i de la llegenda de les Quatre Barres (Actes 2 i 4)*
- *Escenaris secundaris: Representació alternada del diàleg dels nens del Cau a l'època actual (Actes 1 i 5) i de les llegendes (acte 3).*

L'escenari central serà l'únic que requerirà un decorat: el jaç on jeu Guifré moribund i un suport per deixar el seu escut. Cal preveure un canó de llum que mantindrà il·luminat l'escut, amb la resta de l'escenari completament a les fosques, durant tot l'acte tercer.

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

FUSIC

ACTE PRIMER

Època actual. Un grup de nois i noies del Cau arriben al castell. El monitor (Abel) i cinc nois i noies (Miquel, Pau, Fatuma, Anna, Imma). Cal recordar que el fulard distintiu del Cau de Bigues i Riells és de color blau fosc i blanc. En el cas del personatge de la Fatuma, suggereixo que dugui xador, per remarcar el seu origen magrebi). Il·luminació forta, que suggereix que és de dia.

IMMA: Uf, ja hem arribat. Quin tip de pujar, no?

ANNA: Oh, és clar: els castells sempre els construïen en els llocs més alts, i el de Montbui no podia ser diferent.

ABEL: Sí, ja hem arribat. Mireu al vostre voltant. No us sembla màgic aquest lloc?

MIQUEL: Segur que hi ha alguna història o alguna llegenda que parli d'aquest castell. Una història d'aquelles de bons i dolents...

ABEL: Sí que hi ha històries i llegendes. Penseu que és un castell molt antic, del segle X. Però no heu de pensar en les històries antigues com en històries de bons i dolents. Moltes vegades, com passa amb les llegendes de moros i cristians, són històries de gent que lluita per la terra que considera que és seva, gent que fa el que pot per sobreviure en una època molt dura...

FATUMA: També va ser un castell musulmà, aquest?

ABEL: Històricament, és difícil saber-ho, però segons les llegendes, aquest va ser ni més ni menys que el castell del moro Mussa, un personatge molt important en el llegendari català. I també va passar per aquí Guifré el Pilós...

PAU: El de les quatre barres?

ABEL: El mateix. Una de les versions de la llegenda de les quatre barres, i cal dir que la versió històricament més versemblant, diu que Guifré va morir aquí a prop, i que aquí a prop va néixer també l'escut de Catalunya.

ANNA: I Guifré el Pilós va lluitar contra el moro Mussa aquest?

ABEL: No, no, no... No ens emboliquem. Guifré el Pilós és un personatge històric, encara que la història de les Quatre Barres sigui una llegenda. I el moro Mussa és un personatge llegendari. A més, si el moro Mussa hagués existit, hauria viscut uns setanta anys després que el comte Guifré.

IMMA: Quin embolic, no?

(ABEL seu a terra i els convida a fer el mateix).

ABEL: Teniu raó. Potser que us expliqui les coses amb una mica més d'ordre. Seieu, seieu...

(Llums. L'escenari o zona queda a les fosques. S'il·lumina l'escenari central per a l'acte segon).

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

ACTE SEGON

(A l'escenari, el jaç encara buit on jaurà Guifré i el suport on es deixarà l'escut. Al llarg de tota l'escena, la veu en off anirà explicant la història de Guifré i, paral·lelament, es representarà l'escena, bé amb actors situats en diferents punts, bé amb jocs d'ombres i llums.)

NARRADOR: Guifré era fill del comte Guifré d'Arrià, cavaller de Conflent. Segons uns, el pare de Guifré va néixer a Rià (Conflent) i segons estudis dels monjos de Vic, es considera que Guifré era fill de Sunifred I, comte d'Urgell i de Cerdanya, nomenat per l'emperador Lluís el Pietós el 834 i nomenat també pel rei franc Carles el Calb el 844 com a comte de Barcelona, Girona, Narbona, Nimes, Agde, Besiers i Magalona. Aquest Guifré pare del nostre heroi, fou executat per ordre de Guillem de Tolosa el 848.

El nostre home, Guifré el Pilós fou nomenat de jovenet, l'any 870, per Carles el Calb, comte d'Urgell i Cerdanya. Juntament amb els seus germans Miró i Sunifred es posaren al costat del rei Carles i després del seu fill Lluís el Tartamut per eliminar les tropes de Bernat de Gòtia rebel·lat contra el rei.

Guifré assistí al Concili de Troyes presidit pel papa Joan VIII, com a personalitat política. En aquest concili, Guifré fou investit comte de Barcelona, Osona, Girona i Besalú. Guifré annexiona el comtat d'Osona que comprenia el Ripollès, Plana de Vic, Lluçanès i les Guillerries, les terres del Moianès i el Bages, situades en primera línia fronterera amb l'Islam i estructurades al voltant de la ciutat d'Ausa (una ciutat abandonada i en ruïnes a causa de les destruccions provocades pels musulmans i per la revolta d'Aisó, després).

Davant l'amenaça de l'expansió de Guifré, que va voler establir la frontera en els rius Llobregat i Segre, repoblant els territoris i consolidant esglésies i monestirs, els musulmans van fortificar la ciutat de Larida (Lleida). Davant el que va considerar una provocació, Guifré va atacar la ciutat governada per Ismail ibn Mussà. L'atac no va sortir bé. Uns anys després, el successor d'Ismail, Llop ibn Muhamat, atacà Barcelona. Guifré li va sortir al pas i va ser ferit de mort a la batalla que se'n va seguir, l'anomenada batalla d'Ausa l'11 d'Agost del 897. Les seves restes romandran al monestir de Ripoll.

L'indret de la batalla es podria situar entre Vic i Barcelona, a la rodalia d'un castell important, que molt bé podria ser el de Montbui.

(Guifré entra a escena, ferit, transportat pels seus homes, que el deixen al jaç. Les armes i l'escut —groc— queden dipositats al suport).

NARRADOR: Ferit de mort al jaç del campament, Guifré s'angoixa pensant en aquest castell de Montbui, que sens dubte caurà en mans musulmanes. Pensa

també en el seu escut groc, un escut sense ensenya. Els missatgers enviats al rei franc no han tornat encara, per ell sap que el rei vindrà. I en el seu deliri, imagina, o qui sap s'intueix les històries del futur d'aquest castell. Un futur que comença més de setanta anys després d'aquest dia infaust de la batalla d'Ausa.

(S'apaguen els llums, excepte el focus que il·luminarà l'escut durant tot l'acte tercer).

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

ACTE TERCER

Escena primera

(Com a l'acte primer, tindrem d'una banda el monòleg del personatge —que pot ser en off— i de l'altra la representació del que narra).

MUSSA: Jo, Mussa, senyor d'aquest castell de Montbui i senyor de Montserrat, descendent de Tarik, el cabdill que el 711 aconseguí envair la Península Ibèrica, i de l'emir Abdar-Rahman I, que es va independitzar de l'imperi aràbic, dono gràcies a Al·là per viure en aquest indret, en la que és la meua terra. Estimo les muntanyes i els rierols que les travessen, les sortides i les postes de sol que puc contemplar des del castell i les nits de lluna plena, quan se senten els udols dels llops.

La meua autoritat em ve donada pels molts anys de combats guanyats als cristians, però sempre he intentat de seguir els ensenyaments d'Al·là i tenir la mà forta en el combat, però governar després amb dignitat i magnanimitat. Les nostres tradicions xoquen amb les dels cristians, ja que el que és normal per a nosaltres resulta estrany per a ells.

Darrerament, les lluites són cada cop més ferotges i des del nord de la cinglera rebem atac rere atac d'aquells que intenten foragitar-nos d'aquí. Però som a casa nostra i ens defensarem fins a la mort.

(Pausa. Potser canvi de llums.)

MUSSA: Dia rere dia, hem hagut de combatre l'enemic, l'host del comte cristià Depifer de Montcada, un dels Nou Barons de la Fama, que avança cap al castell. Hem emprat en la lluita tota mena de tàctiques i ardits, com farem ara: l'enemic s'acosta, però els aviarem un ramat de bous amb les banyes enceses, que desorganitzaran les seves files. Aleshores, atacarem amb totes les nostres forces, la batalla serà decisiva i la victòria serà nostra.

(Nova pausa. El so i les ombres poden evocar els bous.)

MUSSA: L'ardit ha fracassat. Els cristians han format en triangle, amb la cavalleria al centre i la infanteria presentant un munt de llances al ramat. Han resistit la càrrega i hi ha hagut una tan gran matança de bous, que es diu que la muntanya és dirà a partir d'ara Muntanya dels Bous, que en llatí és Mons Bovis: Montbui.

L'enemic no està desorganitzat com esperàvem, però ha arribat el moment d'atacar. Els meus guerrers i les dones del meu harem són testimonis de l'amor

que sento per aquesta terra que juro defensaré i estimaré fins a perdre l'última gota de sang. Que Al·là, el Clement i el Misericordiós, ens guardi.

(Nova pausa. El so i les ombres poden evocar la batalla.)

MUSSA: Hem perdut la batalla i jec ferit a la plana, separat dels meus homes que s'han dispersat i que probablement em donen per mort. Desconfio de la lleialtat del meu general, que ha agrupat part de les tropes i es replega cap al castell. Temo que ho faci amb l'únic propòsit de quedar-se amb el meu castell, el meu tresor i les vuit-centes dones del meu harem. Sigui com sigui, el castell està perdut. Però això no quedarà així. No ploreu per mi dolces senyores! Us estimo i us portaré dins el meu cor, en el meu exili! Els meus fidels servents em guariran les ferides i em conduiran fins a la cova de la cinglera, des d'on continuaré la meva lluita.

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

FUSIC

Escena segona

NARRADOR: Després de la batalla dels bous, un general traïdor a Mussa va tornar ràpidament al castell, amb la voluntat d'apropriar-se'l, i quedar-se també amb el tresor del moro Mussa i l'harem de vuit-centes dones. Però Guisla de Montcada, una captiva cristiana que veu proper l'alliberament, arenga les altres dones i els explica la seva idea perquè les canyes es tornin llances:

GUISLA (apareix a l'escenari arengant les dones de l'harem. Un joc de llums i ombres pot representar les dones i escenificar la història de les canyes que es tornen llances): Companyes i germanes de l'harem del moro Mussa. Arriben notícies que la batalla és perduda, que res no ha valgut l'ardit dels bous amb les banyes enceses. I el que és pitjor: que el nostre senyor és mort a la batalla contra els cristians. Però això no és el pitjor. El pitjor és que no són els cristians triomfants els qui avancen cap al castell, sinó un general traïdor a Mussa que ha aplegat els supervivents i té la intenció de quedar-se el castell, el tresor i l'harem. Però no ho permetrem. Escolteu el que farem: quan el general reclami l'harem, nosaltres li direm que hi estem d'acord, però que abans de lliurar-nos a ell volem celebrar un torneig simular com a cerimònia funerària del nostre senyor Mussa. Farem un torneig jugant amb canyes, però haurem amagat llances a dintre. Quan més distrets estiguin el general i els soldats mirant el joc de canyes, les canyes es tornaran llances, els escometrem. Potser ells estaran més preparats que no nosaltres, però és el nostre deure protegir els nostres béns i, com que Mussa no està ja entre nosaltres, ho farem per ell i per la seva memòria. Conquerirem el castell per rendir-lo als cristians i ser lliures.

NARRADOR: Les dones de l'harem hi van estar d'acord, disposades abans a rendir-se als cristians a ser esposes forçades d'un traïdor. L'ardit va tenir èxit, les canyes es van tornar llances i els moros van ser derrotats. Les vuit-centes dones de l'harem van rendir així el castell als cristians, a l'host de Depifer de Montcada i Guisla va poder tornar amb els seus.

El senyor de Montcada va donar la llibertat a aquelles dones valentes que li havien fet guanyar la batalla, i les va animar a quedar-se a les terres del Tenes com a senyores de les seves pròpies cases.

Qui sap si moltes van acceptar. Però diuen les llegendes que la majoria, dones musulmanes que havien quedat atrapades entre els traïdors i els infidels, es van estimar més no abandonar mai més el seu castell de Montbui, convertir-se en les seves guardianes eternes.

I diuen que la natura, compadida, enmig d'una tempesta, les va convertir en pedra, les pedres que guarden el castell per sempre més.

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

FUSIC

Escena tercera

(Després de la intervenció del NARRADOR, es passa a representar l'escena de la mare i la filla. El joc de llums i sons evocarà la tempesta final).

NARRADOR: Però en realitat el moro Mussa no era mort. Acompanyat d'un grup de guerrers fidels, es va retirar a la Cova del Moro, a les Cingles de Bertí, i des d'allà va organitzar la resistència contra els cristians. Ressentit per la derrota, ja no era el senyor magnànim que havia estat, i exigia als pobles dels voltants un cruel tribut: cent donzelles que els vilatans li havien de dur fins a la cova...

MARE (*plorant*): Ai, filla meva quin dolor més gran sento en el meu cor!
Per què ens va fer creure que era mort? Maleït siga Mussa! Per què ens ha tornat a fer la guerra quan ens havia donat la seva paraula? Tots vam creure en ell! No quedarà cap donzella en tota la vall! (*a la filla*): Afanyem-nos que no aturem el seguici i descarregui la seva ira amb nosaltres.

NARRADOR: Quan va arribar a la cova dels moros no van deixar entrar els pares i van fer-los fora. Els plors de les donzelles i les seves famílies se sentien a tota la vall. Però el clam de les mares es va fer tan fort, tan desesperat que va ser com un oratge. El cel, en sentir-lo, es va obrir, i va deixar caure tota la pluja que contenia. L'aigua va caure pertot, va saltar damunt els penyals en onades desfermades, esmicolant roques, arrossegant persones entre terbolins i escumes. Les cingles es van enfonsar, i nous murs de roques es van alçar en un instant. I, a la muntanya, no va quedar cap persona viva. Donzelles i pares, rei i guerrers, tothom va ser emportat per la riuada. Quan la natura va retrobar la calma, un gorg immens i fosc s'obria al mig de Vallderrós. I les cent donzelles s'havien incorporat a la natura com a dones d'aigua, encantades o goges.

(Pausa.)

Molts anys després, una jove pastora de Riells del Fai va arribar a la vora del gorg seguint el seu ramat de cabres. Va seure damunt d'una roca i es va treure del sarró pa, formatge i un grapat d'ametlles. Però una sobtada inquietud la va escometre. «Aquest lloc està maleït» —es va dir—. «És el gorg de les Donzelles, el gorg de què parlen les àvies en les seves històries de la vora del foc».

En aquell instant, va escoltar una melodia molt dolça i molt lenta. Sorpresa, va mirar al seu voltant, i va veure com a l'aigua del gorg anaven a caure belles cascades de mil colors.

Els cants es van reprendre, més bells i amb més força. La noia es va inclinar una mica més cap a l'aigua, i va quedar meravellada pel que va veure: allà, al fons de les aigües transparents del gorg, hi havia un castell meravellós i, tot al voltant, bellíssimes donzelles que ballaven cantaven. La pastora va quedar

bocabadada. Es va acostar una mica més a la vora i va relliscar. L'aigua es va obrir lentament i va engolir-la.

El ramat de cabres va restar indiferent. Quan va arribar la nit, les cabres es van acostar les unes contra les altres, tremoloses. A l'alba, van tornar totes soles a Riells.

D'ençà d'aquell dia, al castell del gorg hi ha una donzella més que balla, al so de flautes de canya, la sardana de les encantades de Vallderrós.

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

FUSIC

Escena quarta

DONA D'AIGUA:

Jo sóc una dona d'aigua.

Sóc una de les cent donzelles que havia de ser lliurada com a tribut al moro Mussa.

Un tribut cruel que exigia que cada any havien de ser entregades cent donzelles de les comarques del voltant com a càstig per la revolta del poble.

Un poble cansat de ser sotmès i esclavitzat a l'abús del seu amo.

Sóc una de les cent donzelles que aquell vespre de primavera anava cap a la cova del Moro Mussa, vessant llàgrimes de por, tristesa i desolació mentre anava a ser lliurada al meu captor.

Era tot un seguici de mares, pares, germans, amics que ens acompanyaven a les cent noies més boniques de la contrada

Els plors i gemecs de les donzelles i les seves mares feia tal esgarrifança que fins i tot la Natura se'n va compadir. Va esclatar la tempesta i la riuada se'ns va endur al fons del gorg, convertides en dones d'aigua.

Des d'aquell dia he restat a l'encisador Vallderrós, amb els seus petits llacs i cascades, els seus gorgs d'aigua i la seva fresca vall.

Aquí entre d'aquests llacs i gorgs vivim les dones d'aigua.

De matinada quan ningú no ens veu sortim de l'aigua i ballem i cantem.

Un matí a frec d'alba tot just quan estava banyant-me al gorg, vaig veure passar al més bell i formós donzell que mai no havia pogut imaginar. Ell també em va veure i s'acostà al gorg on jo em trobava. Un sentiment intens d'amor vàrem sentir.

Jo, dona d'aigua; ell, un formós donzell. L'amor no coneix formes ni coneix temps.

Va ser tan i tan fort l'amor que vam sentir que ja no podíem estar un sense l'altre.

Es va acostar al gorg i em tragué de l'aigua.

Tan sols vaig demanar-li una sola cosa per l'amor que ens unia, que mai, mai, mai no em digués "dona d'aigua".

Amb la seva ferma promesa i el cor ple d'amor i alegria vaig anar amb ell cap al mas de Viaplana.

No vam trigar a celebrar el nostre casament i no cal dir que tothom hi va ser convidat.

La festa va ser tan gran com mai ningú n'havia sentit a parlar.

Vaig ser tan i tan feliç...

Del nostre matrimoni en sortiren dos fills, un fill i una filla. Un regal que ens va omplir més i més de felicitat si és que se'n podia tenir més.

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

FUSIC

Tot va ser felicitat fins que un dia, pel mes de maig, i tot just quan el blat encara verdejava, vaig demanar als mossos que anéssim a segar el blat. Ells no ho volien pas fer perquè encara era verd i l'amo no ho voldria.

Els vaig fer anar a segar i vet aquí que el meu espòs que es trobava dalt el bosc en veure tant de moviment al camp, va baixar com un llamp no entenent tot aquell rebombori.

Quan va saber que els vaig fer segar el blat verd, va venir cap allà on jo em trobava i amb la cara inflada d'odi i amb una veu que mai no oblidaré, em va cridar:

«Tu has fet segar el blat? Tu, dona d'aigua, has fet segar el meu blat que encara és verd i no té espigues?»

Va ser dir «dona d'aigua» quan de cop vaig desaparèixer. Un gran tro s'escoltà per tot el mas i la gent atemorida va córrer cap a Can Viaplana. Els meus fills tot plorant i tremolant de por em cridaven. El meu espòs em buscava per tot arreu sense trobar-me per enlloc.

En menys d'un quart d'hora, el cel es tornà negre i un xàfec com feia molts i molt d'anys no s'havien vist mai va començar a caure.

Tot era pluja i pedra i de tal sort que s'endugué tot el que va trobar pel camí, els camps de blat, els arbres amb la fruita apunt de collir i les hortes plenes.

Passat el temporal tothom se n'adonà del que havia passat.

Tan sols a can Viaplana va quedar tot el graner ple de farratge, ja que jo, la dona d'aigua, en intuir la terrible tempesta i fer segar el blat abans d'hora, almenys havia pogut salvar la palla.

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

ACTE QUART

(Torna la llum a l'escenari central, on GUIFRÉ EL PILÓS agonitza al seu jaç de campanya. En aquesta escena, es culmina la llegenda de les quatre barres, que quedaran pintades damunt l'escut groc que s'ha mantingut il·luminat durant tot l'acte tercer.)

NARRADOR: Per la ment del comte Guifré, en l'agonia, ha passat la història futura del castell de Montbui, com a fortalesa cristiana. Al llit de mort, només el preocupa ara morir sense ensenya a l'escut, sense un motiu que arribi a la posteritat, i que sigui potser recordat encara en el temps que el castell sigui cristià.

GUIFRÉ: Ho havia de fer, ho havia de fer...

Havia d'anar a lluitar.

Havia de combatre pel meu oncle, el rei Carles Calb.

He lluitat per la justícia, he lluitat per la llibertat... i he anat a cercar la mort.

Misèria de mort que em reclames i encara no he pogut conquerir la glòria!

Cap llorer de glòria per al meu escut!

Ai de mi que moro i no tinc emblema!

Ai de mi que moro amb un pobre i llis escut!

(Entra Carles el Calb. Escena de les Quatre Barres)

GUIFRÉ: Tingueu pietat Mon Oncle, d'aquest que us reclama un emblema per gravar al meu escut, un símbol per ser recordat.

La felicitat m'emportaria de ser jo honorat per la vostra persona.

La generositat del rei em va arribar en posar la seva mà sobre la meva ferida sagnant, i marcar amb els seus quatre dits xops de sang, quatre ratlles... quatre barres de sang al llarg del meu escut daurat.

Quatre barres de sang i de glòria

Quatre barres de sang...

Les quatre barres...

Ja em puc morir, ja ha quedat establert l'escut del comte Guifré el Pilós de Barcelona.

creació-participació-festa-tallers-imaginari col·lectiu-cohesió social

www.tallersperalafesta.org

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana

Obra Social
Fundació laCaixa

FUSIC

ACTE CINQUÈ

Retorn a l'època actual. L'Abel ha acabat d'explicar les llegendes als nens del Cau, que seuen en rotllana).

Miquel, Pau, Fatuma, Anna, Imma

MIQUEL: I tot això va passar aquí?

IMMA (a ABEL): No m'ho puc creure! de debò tot això va passar aquí?

ABEL: Bé, si més no, això és el que expliquen les llegendes. Jo no us puc assegurar si ha passat o no, però el que és ven cert és que aquestes llegendes són d'aquí, han nascut en aquesta terra.

ANNA: Fins i tot la història de les quatre barres... Quina passada!

PAU: Doncs, aleshores, el castell de Montbui i el poble de Bigues i Riells són ben importants!

IMMA: I tant! Què interessant, no?

FATUMA: A mi el que m'ha agradat ha estat el personatge del moro Mussa. És un guerrer honorable que defensa la seva terra, perquè aquesta no deixa de ser la seva terra. No és per res, però sempre he tingut la sensació que en les vostres llegendes de moros i cristians, als guerrers sarraïns sempre els toca fer el paper de dolents. És clar que Mussa, quan es retira a la cova i comença a demanar tributs de cent donzelles, es torna dolent, però, caram! Li han pres el castell, el tresor i l'harem i a sobre el primer a prendre-l'hi no ha estat l'enemic, sinó un general traïdor. Una mica de motius per tornar-se dolent sí que té, no?

ABEL: Això que dius no sempre és veritat, Fatuma. Sí que hi ha moltes llegendes que presenten els sarraïns com a dolents, però això és natural en les velles històries d'una terra de frontera com va ser la nostra durant segles. Però també hi ha llegendes que no són així. Els protagonistes de la llegenda del Sant Crist de Salomó poden arribar a un acord en el moment que deixen de banda que un és cristià i l'altre musulmà, se centren en pensar que tots dos són comerciants i parlen de negocis, i així eviten una guerra. I hi ha llegendes que tenen com a protagonistes cavallers musulmans, com història de Munussa i Lampègia. I fins i tot hi ha històries en què els dolents són els cristians, com la llegenda del Salt de la Reina Mora, al castell de Siurana. Allà, els dolents són els bèsties dels cristians, que persegueixen a mort una dona sola i desarmada.

PAU: Sigui com sigui, el cas és que nosaltres no coneixíem aquestes llegendes.

ANNA: Ni tu, ni molta gent. Mira aquest!

MIQUEL: Escolteu, i si fem alguna cosa perquè perquè tothom pugui conèixer aquestes llegendes?. Si són del nostre poble que la gent del poble les conegui, no?

IMMA: Sí. Podríem organitzar com un aplec i cada any per aquestes dates fer una festa aquí, al castell, i explicar les nostres llegendes. Segur que molta gent hi col·laboraria. I així, tothom coneixeria aquestes llegendes i les fariem arribar a les

noves generacions. Perquè les llegendes són tan part del patrimoni del poble com el castell o els boscos...

(Tots es giren cap al públic)

TOTS: No us sembla que estaria bé fer-ho així?

FI